

PATTY HARPENAU

The Gift

Karakter Uitgevers B.V.

De gave van Groei

‘Ben je dom, of zo?’ vroeg de onderwijzer mij. Ik was zes jaar oud en de taal van cijfers begreep ik niet. Hij rukte het klamme schoolschriftje uit mijn onbeholpen handen en keek me neerbuigend aan. Ik werd nog kleiner dan ik al was. Hij daarentegen was groot en angstaanjagend.

De klas lachte luid mee, toen hij hardop mijn fouten voorlas.

Dezelfde middag haalde mijn vader mij op van school en huilde ik mijn eerste bittere tranen. Hij luisterde naar mijn verdriet, ik moest wachten in de auto en hij liep naar school.

Vijf minuten later was hij terug, met een rood, verward hoofd en de inhoud van mijn ladekastje. Ik hoefde niet meer terug. Hij bracht mij naar een chique professor, die testjes met mij deed; ik bleek blind voor cijfers maar een liefde te hebben voor woorden. Ik moest naar een andere school en mijn nieuwe juf streek mij liefdevol door mijn haren als de cijfers voor mijn ogen begonnen te dansen. ‘Het geeft niet,

je wordt ook groot zonder te kunnen rekenen,’ bemoeidigde ze mij.

In de avonden leerde mijn vader mij lezen en las hij mij voor uit de eindeloze rij met boeken die in ons huis woonden.

Pas jaren later hoorde ik wat mijn vader destijds tegen de onderwijzer had gezegd: ‘U hebt volstrekt geen verstand van kinderen en hun gave.’

Op de laatste dag van mijn vaders leven namen we afscheid: ‘Tot ooit,’ fluisterde hij mij zachtjes in. ‘Vergeet niet wie je bent. Je bent een verhalenvrouw. Wil jij je dat alsjeblieft altijd herinneren? In de zielenwind van inspiratie zul je altijd een nieuw verhaal kunnen horen.’

Ondanks zijn woorden zou het twintig jaar duren eer ik mijn eerste boek durfde te schrijven; dat ik het aandurfde mijn gave te leven, omdat de woorden van mijn eerste leraar in mijn hart stonden geschreven. Mijn hart wilde wel maar mijn ego vond mij te dom.

Hoe groeit een gave?

Gaandeweg ontdekte ik de rode draad die door mijn leven liep en ik kwam erachter dat er in mijn hart veel verhalen van mensen woonden. Het voorrecht van een coach is dat je snel en veel van je cliënten te horen krijgt. (Soms weet ik meer dan de eigen partner.) De rode draad in al hun verhalen gaf mij een wonderlijk inzicht: het lijkt wel alsof we in onze jeugd het meest worden veroordeeld op onze individuele gave. Intelligente mensen werden als kind voor dom uitgemaakt, kunstenaars kregen als kind te horen dat ze niet binnen de lijnen kleurden of niet creatief waren; zo heb ik heel wat voorbeelden door de jaren heen te horen gekregen.

Dat levert een interessant perspectief op: we krijgen van het leven een uniek 'Zijn' mee. In onze kindertijd straalt deze gave onbelemmerd zijn licht naar buiten. In alle vrijheid, zo klein als we zijn, beschouwen we onszelf als vanzelfsprekend. We dansen met de zon, rennen met de wind, vertellen onze zelfbedachte sprookjes aan een boom en vallen in slaap met de maan. We voeren tussen de deuren van de woonkamer opera's en toneelstukken op, zingen voor de spiegel een toekomst naar beroemdheid, spelen in imaginaire films en redden in onze dromen

met ongekende moed de wereld door foute boeven te overmeesteren. We koken in een plastic speelgoedkeuken de sterren van de hemel, of stoppen onze huisdieren in bed en nemen de koorts op, alsof ze heuse patiënten zijn. Het werd allemaal afgedaan als kinderspel. Maar is dat wel zo?

De werkelijkheid is dat we de eerste glimp van onze gave lieten zien. Met de gave van Groei volop aan het werk bouwden, verzorgden, heelden, componeerden, redden of verbeeldden we onszelf dat het een lieve lust was.

Kijk eens goed naar een kind vanuit je ziel. Je ziet wellicht met zachte ontroering de ongebreidelde fantasie waarmee het in een wereld woont waar álles mogelijk is. En tussen al deze mogelijkheden weet het heel goed wie het is. Zonder rem, of schroom.

Een kind denkt in meervoud, omdat het nog zo hecht verbonden is met de ziel. In zijn onbevangingheid zijn er oneindig veel meer mogelijkheden dan links of rechts.

*Het hoofd denkt in 'jij en ik',
maar de ziel denkt in meervoud.*

*Voor de ziel is het leven één grote speelplaats
met een oneindigheid aan mogelijkheden.*

Op zoek in je geheugen

Een cliënt (arts) vertelde mij dat hij zijn moeder tot grote wanhoop bracht, omdat hij op zesjarige leeftijd zijn overleden muizen begon te ontleden. Hij deed tests met dode hamsters en sloopte zonder geweten elke mug die hij kon vinden met feilloze precisie uit elkaar. Hij kon het niet laten en zijn moeder vond dat het tijd was voor een bezoek aan de psychiater.

Hij is nu zestig en een gerenommeerd patholoog-anatoom. Ik vroeg hem of hij zijn vak morbide vond. Hij keek mij verbaasd aan: 'Allereerst moet men weten wat er is gebeurd met iemand, die zomaar is overleden. Ten tweede geef ik les aan artsen, omdat ik de binnenkant van een lichaam net zo goed ken als mijn eigen binnenzak.' Zo zie je maar. Waar zijn moeder van in paniek raakte, bleek al op vroege leeftijd zijn gave te zijn en later zijn grootste talent.

Misschien ben je ondertussen bij het lezen al op zoek gegaan naar je eigen jeugd: wat deed jij het liefste als kind? Een tip hierbij: zoek je oude rapporten eens op. Weet je wat er op mijn rapport in keurig handgeschreven woorden van mijn juf staat? 'Patty is een empatisch meisje. Ze is meer bezig met het luisteren naar de zorgen van kinderen, dan dat ze haar hoofd heeft bij schoolwerk. Een beetje meer concentratie in de klas zou wenselijk zijn.'

Het leverde mij een flinke uitbrander op van mijn moeder, die dreigde met huisarrest als ik niet beter mijn best zou gaan doen. Wat mijn moeder als vervelend ervaarde, blijkt nu mijn gave te zijn. Je kunt namelijk pas een goede coach zijn, als je onvoorwaardelijk compassie kunt hebben voor ieder mens.

Doe jezelf een groot plezier en vergelijk het commentaar op je rapport eens met wat je nu doet? (of graag zou willen doen, maar nog niet aan toe bent gekomen).

Zie je de verbinding? Ik denk haast van wel.

Helaas beschikt niet iedere ouder, verzorger of leraar over het vermogen het licht te ontdekken in wie we zijn. Er zijn leraren die je leren hoe het wel moet, maar er zijn ook leraren die je leren hoe het niet moet. Beiden zijn even nuttig, maar de laatste categorie is kennelijk te druk geweest om van ons 'gewone' mensen te maken, zoals alle andere mensen. Ik heb nooit begrepen wat er zo leuk is aan gewoon zijn. Het is juist onze gave die ons zo kleurrijk maakt, vind je niet? Jezelf de vrijheid gunnen om je licht te laten zien, maakt dat je door het leven gaat als een onweerstaanbare sprankelende blije eikel. En in mijn beleving is er niets mis met de blije-eikelclub. Het lidmaatschap is gratis en je bent een stuk gezelliger voor jezelf en voor anderen, toch?

Je gave als levensles

Het leven is niet zomaar een lerares. Ze weet wat ze doet. In de meest levensechte cursus leert ze ons dat vrijheid de meest vruchtbare bodem is: ongebreideld en onbegrensd. Wat is er mooier dan spelenderwijs gedurende je kinderjaren al te leren wie je bent?

Verbeelding en fantasie zijn fantastische instrumenten, ze creëren onwaarschijnlijk onbe-

grensde mogelijkheden, de ziel van ons Zijn. We leefden in een wereld waarin we er mochten zijn, goed zoals we waren. Tot de dag dat we onze onschuld verloren waarmee een groot stuk van onze fantasie verdween door een buitenwereld; in die buitenwereld werden we beoordeeld, bekritiseerd, of zelfs gekleineerd. Dit deed ons niet zomaar pijn... ons hart kromp er werkelijk van ineen. Waarom deed het ons zo'n verdriet? Omdat op onze gave ook onze levenslessen rusten.

Voorbeeld

Stel dat je gave helen (zorgen) is. Grote kans dat je als kind een poppen- of berenziekenhuis had. Je behoort tot de categorie mensen die altijd aan het zorgen of verzorgen is. Hoogstwaarschijnlijk is de passie van je leven een verzorgend beroep, of je gezin. Nou... stel dat we ruzie hebben en ik zeg tegen je dat je niet aardig bent. Dan kijk je mij verbaasd aan en haal jij hoogstwaarschijnlijk je schouders op. Maar dan word ik venijnig en roep ik dat je niet in staat bent om voor een ander, of voor jezelf te zorgen. Bingo... dan heb ik je met toeters en bellen want ik stap vol én rechtstreeks op je hart.

We hebben niet alleen een gave. We zijn het. Als we daarop aangevallen worden, ervaren we het alsof iemand rechtstreeks op onze ziel slaat. Alsof de waarheid en het fundament van wie we zijn daardoor wordt geschonden.

Je gave is het fundament van je leven

Wonderlijk genoeg geeft dit een ferme aanwijzing voor wat jouw gave nu eigenlijk is. Kennelijk leven jij en ik het licht én de schaduw van onze gave tegelijkertijd. Blijkbaar krijgen we met de gave van Groei een wijze les in de erkenning en ontkenning van onszelf. Bovenal is het een boodschap aan ons, een belangrijke boodschap. Wie we zijn moeten we eerst aan onszelf geven, voordat we het met anderen kunnen delen. Veel mensen delen hun gave met alles en iedereen, behalve met zichzelf.

Overigens is dat de volgende aanwijzing: als je geliefd bent om de onvoorwaardelijke liefde die je voor iedereen hebt, hou je dan op gelijk niveau van jezelf? Als je wordt gewaardeerd, omdat je in aandacht goed kunt luisteren naar anderen, heb je dan ook aandacht voor jezelf?

Herinner jij je het voorbeeld nog van de boom? Een boom drinkt eerst zelf water en geeft het daarna pas door.

We leren de schaduw en het licht van onze gave kennen, omdat het leven ons uitdaagt te leren dat we onze gave moeten verdedigen. Hierdoor krijgen we sterke wortels, die tegen een goede storm bestand zijn.

Gedurende je kinderjaren krijg je van je ouders of verzorgers een stevig fundament. Eigenlijk is het meer een uiterlijk fundament: een veilige haven, een geborgen thuis. Wat als het niet zo was? Als je als kind alleen van school naar huis moest lopen, met een sleutel om je nek? Als je ouders gescheiden waren en met elkaar overhoop lagen? Of dat je door ziekte van een ouder eigenlijk zélf de ouder werd van je eigen kind? Heb je dan geen stevige wortels? Is het geluk dan niet voor je weggelegd?

Niet iedereen kent de luxe van een veilige jeugd, maar allemaal hebben we altijd het innerlijke fundament van onze eigen gave aan onze zijde. Het is je innerlijke kracht, de motor achter alles wat je doet, voelt en bent. Die innerlijke kracht zorgt ervoor dat jij je uit de meest onmogelijke situaties weet te redden.

OEFENING

Neem nu de tijd om wat dingen op te schrijven:

- Wat deed jij het liefst als kind?
- Waarvan droomde je en wie of wat wilde je worden als je later groot zou zijn?
- Wat zijn de meest pijnlijke lessen uit je jeugd?
- Zie je een verbinding tussen de antwoorden?
- Begin je al te vermoeden wat je gave is?

Het licht en de schaduw van wie je bent

Elke gave kent twee gezichten. Die staan voor het licht en de schaduw in jezelf. Ze staan voor je kracht en je zwakte. Je kracht is dat wat je het meest verlangt te zijn, je zwakte is wat aanvoelt als een gemis, dat wat je het meeste zoekt.

Voorbeeld: stel dat je moeite hebt om er te mogen zijn. Om jezelf goed te vinden zoals je bent, om te leven vanuit een diep vertrouwen dat je al het goede van het leven verdient en dat jij net als alle andere mensen het waard bent om je gave te leven. Dan is je diepste verlangen om er te mogen zijn, gewoon zoals je bent. Het is dan je gave dat je iedereen zijn 'goddelijke' gang laat gaan omdat je vindt dat iedereen goed is zoals hij of zij is; je zult altijd mensen helpen om hun zijn te vinden. Dit is het licht van je gave. Waarschijnlijk werk je als coach, leraar of een ander educatief beroep. Maar in de schaduw van je eigen zijn zoek je erkenning en waardering (om er te mogen zijn) en als je die niet vindt ervaar je dat als een groot gemis. Vaak projecteren mensen hun licht naar de buitenwereld (iedereen mag er zijn) en als je niet oppast schijn je jouw schaduw naar binnen (ik mag er niet zijn).

Conclusie: iedereen mag er zijn behalve jij. Iedereen is mooi, goed, intelligent en waardevol maar je innerlijke stem is uitermate kritisch naar jezelf. Dat voelt heel erg vervelend. Om dat te helen, behandel ik in elke gave zowel het licht als de schaduw.

Weet je wat deze schaduw je leert? Het de motor om te groeien en jezelf te verbeteren. Je diepste verlangen is tevens je grootste gemis. Het zijn de plus en de min van elkaar.

Het licht en de schaduw van de gave van Groei

Het licht van de gave van Groei is het zelfstandige kind dat zijn weg in het leven vanuit vertrouwen vindt. Het andere gezicht, van de schaduwzijde, is het slachtoffer. Het kleine kind dat niet goed durft te groeien, angst heeft voor de buitenwereld en niet tot bloei komt. De wereld is tegen hem of haar. Het leven is moeizaam en het vertrouwen is geschonden. De sprankel is weg en het kind maakt zich zo klein en onopvallend mogelijk.

Tja... we lopen bijna allemaal schade op in onze kindertijd. Door leraren of wie dan ook. Als je merkt dat je het kind in jezelf bent verloren, zoek het dan weer op. Je kunt de liefdevolle verantwoordelijke ouder worden van het kind in jou. De beste manier om dat te leren is om naar kinderen te kijken. Leer van hen. Omarm hun spontaniteit en onbezorgdheid. Als het je niet lukt, zoek dan hulp of een luisterend oor, want als je als slachtoffer door het leven gaat, betekent dat dat je geen verantwoordelijkheid kunt nemen voor wie je bent. Dan blijf je afhankelijk van anderen.

Het kind in jou wakker laten worden

Het maakt dat je een speelbal wordt voor de buitenwereld omdat uiterlijke omstandigheden bepalen hoe jij je voelt.

Je zult merken dat naarmate je meer je gave gaat leven, je meer zelfvertrouwen gaat krijgen omdat je ergens goed in bent. Je bent goed in jezelf. En dat verandert je leven.

Helaas ben je niet altijd verantwoordelijk voor alles wat je overkomt, je bent soms helaas slachtoffer in een bepaalde ervaring, maar je kunt wel verantwoordelijkheid nemen hoe je met je leven verder omgaat.

Ga lachen, spelen en vliegen met het leven. Daar is ze voor gemaakt. En als iemand tegen je zegt dat je prettig gestoord bent, beschouw dat als een groot compliment. Als jij maar weet wie je bent.

Pak het onbezorgde kind in jou op. Wat deed je het liefste in je kindertijd? Punniken, zingen, dansen, vloten bouwen of keihard met je fiets van de heuvel af? Weet je het nog?

Pak nu je agenda: maak een afspraak met jezelf. Plan de komende week elke dag een kwartier in om iets leuks met jezelf te doen. Iets wat het kind in jou wakker maakt.

Mag ik je een geheimpje verklappen?

Mijn eerste grammofoonplaat (ja ja, ik weet het, ik ben tweeënvijftig) was van Michael Jackson. Michael en ik zijn van dezelfde leeftijd en als kind stond ik urenlang te zingen en te swingen op zijn muziek en zwijmelde ik al schuifelend met de poes (die voor zijn leven vocht) mee op Ben. Weet je wat ik nu doe als er niemand thuis is? Juist, ja... En mijn vier viervoeters dansen vrolijk met mij mee. Ze vertellen het toch niet door.

Wat doe jij? Niets? Dat kan niet. Tijd voor een verandering. Waar is het vrije blijde kind in jou?

Wedden dat je mij e-mailt dat het zo leuk is om dat allemaal weer te doen? Of zal ik je een leuk sprookje vertellen? Vooruit maar. Het is toch tijd voor een adempauze.

